

PROJEKT & KULTUR

nr. 93 --- november 2007

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skowvej 24, 9510 Arden. Tlf.: 9856 2994. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 93!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf. - og fax-nr. 9856 2994
gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk

Vores gironummer er 630-0804, Foreningen Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden. Ansvarlig over for presseloven er formand Per Adelhart Christensen. Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen.

Indlæg til Projekt og Kultur nr. 94 skal være os i hænde tirsdag den **5. februar 2008**. Projekt & Kultur trykkes på Huset i Århus i 260 eks. På grund af Post Danmarks adresseringsregler har vi desværre set os nødsaget til at ophøre med at trykke omslagssiderne på farvet papir. Eftertryk ses gerne – så vidt muligt med kildeangivelse.

Dette nummer indeholder:

- 3: Mødedeltagelser og salgsudstillinger
- 4 - 5: **Sameksistens og dens alternativer**
 – af Jørgen Olsen om *Emmaus Internationals generalforsamling i Sarajevo, Bosnien-Hercegovina*.
- 6 - 7: **Kooperativet i Amataltal**
 – af Karl-G. Prasse.
- 7: **Sameksistens i Kaoumaram**
- 8: **Lafiya Lau – indtryk fra Niger**
Langt væk og anderledes
 – af Simon Hansen.
- 9: **Burkina Fasos bomuld**
 – af Laura Katholm Olsen.
- 10 – 11: **Verdenshandelsorganisationen imod de amerikanske støtteordninger til bomuldsproducenterne**
 – af IRIN, nyhedstjeneste hos FN.

- 12 – 13: www.afro.-art.dk
 – **moderne afrikansk kunst**
 – af Frede Hansen.

- 14: **Hvorfor er det så svært for Afrika?**
 – boganmeldelse af Isabelle Grignon.

- 15: **Bazaren – det 14 år**
 – af Hanne Jakobsen.

Billedet på forsiden er taget af Jørgen Olsen og forestiller Yolande Mukagasana – se side 4-5!

Billedet på bagsiden er taget af Jørgen Olsen i mindeparken i Srebrenica – se side 4-5!

Tak til alle, som har sendt kontingent, abonnementsbetaling og/eller projektbidrag siden sidst! Vi er for tiden 201 medlemmer, hvilket er rekord. Hvis du mangler at betale kontingent for 2007, er dette markeret ved, at der er hæftet et indbetalingskort på side 3 – se til venstre!

Den samlede støtte til Kooperativet i Amataltal er i skrivende stund 7.283.152 kr. Af dette beløb er 1.176.505 kr. fra andre givere end Danida. I de 7.283.152 kr. er ikke indregnet bevillingen på op til 6.500.000 kr. til Projekt Egnsudvikling i Amataltal, fase 3.

Medlemsmøde

Alle er velkomne til en drøftelse af projekterne i Amataltal og Kaoumaram og af Emmaus-møderne i Strasbourg og Sarajevo samt, hvad foreningen ellers beskæftiger sig med.

Vi mødes hos Per Christian Hougen, **Lærkehaven 18, Værløse** nordvest for København lørdag den **5. januar** kl. 14 til 19. Der ydes rejsedækning; men vi henstiller, at den enkelte undersøger mulighederne for samkørsel og i modsat fald benytter billigste offentlige transportmiddel. Sekretariatet forsøger at arrangere samkørsel fra og til Jylland.

Per Christian har telefonnummer 44 48 02 38 og e-mail-adresse perch@nypost.dk

Mødedeltagelser og salgsudstillinger

24. - 26. august i Strasbourg i Frankrig: Jørgen Olsen repræsenterede Genvej til Udvikling på generalforsamling i Emmaus Europa.

8. - 9. september på Askov Højskole ved Vejen: Jørgen Olsen repræsenterede GtU på generalforsamling i Mellemfolkeligt Samvirke og medbragte den blandede u-landhandel. Varesalg: 635 kr.

12. september i København: Isabelle Grignon deltog i kursus i regnskabsføring, arrangeret af Projektrådgivningen.

18. september i København: Jørgen Olsen deltog i stiftende årsmøde i NGO-Forum, en sammenslutning af danske, folkelige u-landsorganisationer, ikke mindst til varetægelse af kontakterne til Udenrigsministeriet.

20. september i Hinnerup: Medlemsmøde i Genvej til Udvikling med deltagelse af Iona Eberle, Birgit Vanghaug, Isabelle Grignon, Per Christian Hougen, Poul Kruse, Jens Elgaard Madsen, Thyge Christensen, Per Adelhart Christensen, Jørn Kirkegaard og Jørgen Olsen. Varesalg: 630 kr.

22.-23. september nær Ry: Poul Kruse deltog i et seminar med overskriften **Kulturen i Udviklingsarbejdet** – seminaret var arrangeret af Ghana Venskabsgrupperne.

27. september i København: Isabelle Grignon deltog i kursus om mikrofinansprojekter, arrangeret af Projektrådgivningen.

8. - 13. oktober i Sarajevo i Bosnien-Hercegovina: Jørgen Olsen repræsenterede Genvej til Udvikling på generalforsamling i Emmaus International.

Fra Emmaus Internationals generalforsamling i Sarajevo: Antonin Hounga, foreningen Sonagnon i Benin, Corinne Mahounon, sekretær for Emmaus Afrika (*sekretariat i Ouagadougou, Burkina Faso*) og Guy Afutoo Teko, foreningen ATEP i Togo, ser på kunsthåndværk fra Togo
(foto: Jørgen Olsen)

22. oktober i København: Jørgen Olsen holdt et oplæg, **Den brogede verden**, på et møde, som Projektrådgivningen afholdt som led i processen med at opdatere Danidas civilsamfundsstrategi, som bl.a. udgør grundlaget for Danidas samarbejde med de private u-landsforeninger.

24. oktober i Århus: Jørgen Olsen holdt et oplæg, **Den brogede verden**, på et møde, som Projektrådgivningen afholdt som led i processen med at opdatere Danidas civilsamfundsstrategi. Jens Elgaard Madsen og Poul Kruse repræsenterede også GtU på mødet.

27. oktober i København: Poul Kruse deltog i Uddannelsesnetværkets årsmøde.

6. november på Mellerup Efterskole nordøst for Randers: Thyge Christensen holdt foredrag med titlen **Eventyr, der rykker**. I alt var 28 mennesker til stede, herunder to andre GtU-medlemmer, Laura Katholm Olsen og Jørgen Olsen. Jørgen medbragte den blandede u-landhandel, og der blev solgt for 461 kr.

Emmaus Internationals afgangende formand, Renzo Fior, Italien, næstforkvinde Birgitta Göranson, Sverige, og Dzenana Sabic, Bosnien-Hercegovina, medlem af styrelsen for Emmaus International
(foto: Jørgen Olsen)

Sameksistens og dens alternativer

- af Jørgen Olsen, koordinator i Genvej til Udvikling (GtU) og GtU's repræsentant på generalforsamlingen.

I dagene 8. til 13. oktober gennemførte Emmaus International, Genvej til Udviklings modernetværk, sin 11. generalforsamling i Sarajevo, hovedstad i Bosnien-Hercegovina.

Abbé Pierre kunne ikke være med; men hans stok, som han brugte i de sidste mange år, han levede, lå på bordet foran dirigenten, Joseph Felix
(foto: Jørgen Olsen)

Generalforsamlingen bar præg af at være den første uden stifteren, Abbé Pierre; men den bar også præg af det land, den fandt sted i.

I forbindelse med åbningsceremonien i parlamentet og et efterfølgende dagsordenpunkt om sameksistens mellem forskellige kulturer lyttede forsamlingen til udsagn fra bl.a. foreningen "Mødrene i Srebrenica" og fra borgmesteren i Srebrenica, den by, hvor den største massakre i Europa siden den 2. verdenskrig fandt sted i 1995, da serbiske soldater dræbte over 8.000 ubevæbnede drenge og mænd uden anden begrundelse end deres muslimske religion.

Ruiner som denne så man mange af i Srebrenica. Det gjorde man også hele vejen fra Sarajevo til Srebrenica
(foto: Jørgen Olsen)

Om onsdagen havde nogle af deltagerne lejlighed til at besøge Srebrenica og mindeparken for ofrene for massakren, mens andre deltagere så enten Mostar eller Doboj, idet sidstnævnte er den by, hvor den bosniske Emmaus-organisation, Forum for International Solidaritet, driver et omfattende aktivitetscenter for handicappede og andre socialt dårligt stillede.

Jean Rousseau, ny formand
for Emmaus International
(foto: Jørgen Olsen)

I Sarajevo var man nået et pænt stykke med
genopbygningen efter krigen 1992 – 1995.
Mange gader i den indre by var præget af
butikker, som lever af turister
(foto: Jørgen Olsen)

Generalforsamlingen, som havde over 300 deltagere fra 39 lande, bød på adskillige inspirerende debatter, f. eks. om hvorvidt solidaritet skal være mellem f. eks. én gruppe i Nord og én gruppe i Syd, eller om det er bedre, at Emmaus står for koordinerede solidaritetsaktioner. Som andre debatter på mødet mandede også denne ud i, at der ikke er noget entydigt svar, fordi arbejdsbetingelserne er så forskellige fra land til land og fra gruppe, men at emnet er værd at tage op jævnlige.

Forsamlingen valgte Jean Rousseau, Emmaus-Samfundet i Angers, Vestfrankrig, til Emmaus Internationals formand for de næste fire år. Han afløste Renzo Fior, Emmaus-Samfundet i Villafranca nær Verona i Italien.

Mødet blev gennemført i en fordragelig tone; alle så ødelæggelserne fra krigen i halvfemserne, både i Sarajevo og på køreturene i det øvrige Bosnien-Hercegovina. Alle lyttede til udsagn om, hvor galt det kan gå, når sameksistens mislykkes.

Det meste af generalforsamlingen blev holdt på
hotellet, hvor deltagerne boede; men åbnings-
ceremonien om mandagen gennemførtes i den
bosniske parlamentsbygning; foran bygningen
ses et udsnit af de afrikanske deltagere
(foto: Jørgen Olsen)

Der var foruden de bosniske vidnesbyrd bl.a. et oplæg fra den rwandiske forfatter Yolande Mukagasana, som under yderligtgående hutuers massakrer på tutsier og på andre hutuer i 1994 mistede alle sine tre børn, sin mand og alle sine søskende. Hun finder mening med livet ved at være mor for søskendebørn og ved at skrive bøger, bl.a. "Døden vil ikke vide af mig."

Kooperativet i Amatal

Projektkoordinator Ghabdouane Mohamed foran kilden ved Timia i Ayr-landskabet nord for Agadez og ca. 350 km nordøst for Amatal-tal-zonen. I 2007 og i en uvis periode fremover er det på grund af urolighederne for risikabelt at nyde Ayr-landskabet for turister og alle andre. Hvis nogen ikke skulle have opdaget det:

Dette billede er indgangsbillede for Genvej til Udviklings hjemmeside www.gtu.dk

(foto: Jørn Kirkegaard)

v/ Karl-G. Prasse.

Vort projekt, Egnsudvikling i Amatal, fase 3, gennemløber for tiden en kriseperiode. Regntiden har ganske vist været god i år med nærmest overvældende regnmængder i visse dele af Niger. Så dyrene har det godt og er velnærede og økonomien retter sig langsomt op igen efter tørken i 2005.

Men som nævnt i nr. 92 er et nyt tuaregoprør brudt ud i Ayrbjergene og som følge heraf blev vores lokale koordinator, Ghabdouane Mohamed, arresteret i midten af september, da han ville søge visum til Frankrig og Bosnien for at deltage i Emmaus Internationals generalforsamling i Sarajevo. Han er nu løsladt igen ultimo oktober og på vej tilbage til Amatal. Myndighederne kunne åbenbart ikke bevise, at han havde noget som helst med tuaregoprøret at gøre, hvilket også forekommer GtU aldeles usandsynligt.

Men det er desværre et tilbagevendende problem, at man arresterer intellektuelle og fremstående tuareger, når man nu ikke kan få fat i oprørerne selv. Det lægger altid et vist pres på rebellerne. Ghabdouane var også arresteret under det foregående oprør i 90-erne og blev dengang også stærkt tortureret.

Desværre har informationsstrømmen været svigtende under Ghabdouanes fravær, rent bortset fra at alting i forvejen kørte på halv kraft under den netop overståede fastemåned, ramadanen. Vi ved dog, at fjendtlighederne har været så godt som indstillet under den hellige måned og at der har været svage forsøg på at få en dialog i gang mellem regeringen og oprørerne.

Desværre fejrede oprørerne ramadanens ophør med at myrde tolv regeringssoldater.

Situationen i Agadez, hvor kooperativets kontor ligger, har længe været spændt og Ghabdouane havde allerede før sin arrestation følt sig utryk ved at opholde sig der. Amatal, som ligger 137 km sydvest for Agadez er foreløbig ikke berørt af kamphandlingerne.

Vi ved således ikke, hvordan det går med skolevæsenet for tiden. Er undervisningen kommet i gang 1. oktober, eller rettere 15. oktober ved ramadanens ophør? Især: Er undervisningen startet på de nybyggede voksenundervisningscentre i de omkringliggende bopladsfællesskaber? Er der skaffet fødevareforsyninger frem til Amatal-skolens kantine? Fra Verdensfødevareprogrammet (WFP) eller fra andre?

Er det planlagte årlige seminar for tuaregisklærere under forberedelse eller er det foreløbig udsat, fordi deltagerne ikke kan komme frem? – Altsammen ubesvarede spørgsmål på nuværende tidspunkt.

Fra Cargo-Verlag i Tyskland forlyder det, at man med stor forsinkelse nu har skaffet penge til trykning af to vigtige begynderbøger i tuaregisk, så de skulle blive klar omkring nytår. I øvrigt trækker forlaget sig midlertidigt ud af Niger på grund af oprøret, men intensiverer sine aktiviteter i Mali.

GtUs hjemlige koordinator, Jørgen Olsen, planlægger foreløbig at gennemføre sin annoncerede rejse til Niger i december, men dog således, at han nøjes med at mødes med folk fra Amatal i hovedstaden Niamey eller eventuelt i Tahoua, hovedstad i Tahoua-regionen eller i Birni-n-Konni, også i Tahoua-regionen.

Til slut nogle fakta om uranudvindingen i Niger. Uranlejerne ligger i tuaregområdet, nemlig i de vestlige Ayrbjerger ved Arlit 225 km nord for Agadez, og de er Afrikas største. Udvindingen forestås af det franske multinationale selskab Areva og to lokale datterselskaber SOMAÏR og COMINAK. På det seneste har også kineserne indledt aktiviteter i området. Nigers andel i indtægterne fra eksporten af uran har gennem næsten alle årene været minimal. Det er altså ikke bare de lokale tuareger, der er gået glip af indtægter, men også centralregeringen i Niamey er blevet snydt for det meste af gevinsten. De relevante aftaler angående fordelingen af indtægterne er ikke blevet genforhandlet i årtier, formodentlig ikke siden begyndelsen i 1970'erne. I 2006 var Nigers del af udbyttet 22 millioner dollars. Uranlejerne synes denne gang at stå i centrum for oprørsbevægelsens aktiviteter. Bevægelsen har for nylig anbefalet alle udlændinge ansat ved lejerne at forlade Niger.

Sameksistens i Kaoumaram

Både wodaabeer og fulbeer benytter den nye brønd

(foto: Isabelle Grignon)

I Projekt & Kultur nr. 92 på side 4 kan man se fire billeder fra gravningen af brønden i Kaoumaram nær Mainé Soroa i Diffa-regionen i det sydøstlige Niger. I oktober var brønden klar til at blive taget i brug, hvilket blev markeret ved en stor fest, hvor både wodaabeer, fulbeer, foreningen Initiatives & Actions og en gruppe danske dialogturister var til stede.

Der kommer meget mere om brønden i Kaoumaram, om folkeslagene i området og deres relationer til hinanden og om danske dialogturister

på besøg i efteråret 2007 i næste nummer af Projekt & Kultur, nr. 94, som udkommer i februar 2008.

Projekt **Sameksistens i Kaoumaram** præsenteres fra nu af på www.gtu.dk, så det er lige så let at finde oplysninger om det som om projekterne i Amatal, Niger, Tohoué, Benin og Tessalit, Mali. I serien **Billeder** kan man klikke forbi 32 billeder fra Amatal, Agadez og omegn og nå frem til 12 billeder fra Kaoumaram og omegn samt 2 billeder fra Tohoué og 2 fra Tessalit.

Lafiya Lau – indtryk fra Niger

Venskabsforeningen Danmark - Niger har udgivet et hæfte, kaldet **Lafiya Lau**, som betyder goddag på Nigers mest udbredte sprog, hausa. Hæftet er udgivet med tilskud fra Danias oplysningsbevilling. Hæftet er gratis og kan bestilles hos Ole Østerby, telefon 65 91 15 66 eller på osterby@interguard.dk

18 personer, som har det til fælles, at de har besøgt Niger, skriver korte og lidt længere tekster om mennesker og begivenheder, der har gjort indtryk. De 36 sider byder på det ene farvestrålende og illustrative billede efter det andet.

Hvis man har set Genvej til Udviklings blandede u-landhandel, har man sandsynligvis set et postkort med en tegning af Mariama, en kvinde af hausa-folket. Jette Skadhauges tekst handler om Mariama. Jette har redigeret hæftet sammen med Isabelle Grignon og Ulla Østerby.

Jeg har valgt at bringe Simon Hansens bidrag, ikke fordi det er typisk; for ingen tekst er specielt typisk, idet de 18 forfattere oplever Niger vidt forskelligt. Men Simons oplevelse af, hvordan det er at lande første gang, fik mig til at genkende nogle af de trælse følelser, som nu en gang hører med, men som ikke forhindrer mig i at glæde mig til næste rejse til Niger:

- Jørgen Olsen.

Langt væk og anderledes

Hvad er mit indtryk af Niger? Det er et land meget, meget langt væk fra Danmark. Alt er anderledes. Den største forskel for mig er at komme fra et land hvor jeg må regnes for forholdsvis fattig, til ét hvor alle ser mig som rig. Hele tiden er der nogen, der prøver at sælge mig noget eller tigge nogle håndører af mig. I dette land er jeg rig ... og jeg kan faktisk ikke lide den følelse. Følelsen af at have alt, og alle omkring mig har for lidt.

Da vi ankom med flyet blev vi snydt af nogle folk i lufthavnen. De tog vores pas og forlangte 40 dollars for at give det tilbage.

Dette var det allerførste møde i et land, hvor jeg ikke kan sproget og skal hentes af Ousman, som jeg ikke ved, hvordan ser ud, og som jeg kun kan kommunikere med ved hjælp af tegn og fagter.

Jeg følte mig ikke tryk i Niger, og oplevelsen i lufthavnen gjorde det ikke bedre. Jeg siger ikke, at alle i Niger var ude på at snyde os. Det var de ikke. Men vi var en seværdighed: nogle kiggede, nogle sagde hej, nogle tiggede, rigtig mange ville os noget. Og af og til havde man lyst til at skribe: "Så lad os dog være i fred!" Jeg kunne ikke finde ud af at være i det land. Man kommer som tilskuere til en ulykke og kan intet gøre. Jeg bliver vred på mig selv, og på den verden vi lever i.

De fleste af de afrikanere, vi mødte, var faktisk meget søde og imødekommende. Det er heller ikke sådan, at det var en ulykke overalt. Der var rigtig mange glade mennesker. Og i et land som Niger ser man, at mennesker kan leve et liv i fattigdom og alligevel være lykkelige.

Der er en stor glæde ved børn i Niger. Hvor jeg som 33-årig stadig ikke har børn, virker det som normalt i Niger at få børn som meget ung. Der er rigtig mange babyer i det land – og de er meget søde.

Hvor vi herhjemme tænker: "Nej vi skal lige have lidt mere styr på vores liv, før vi kaster os ud i det enormt krævende job at blive forældre," er det i Niger en naturlig del af livet at få børn. Man kan godt tænke, at det er mærkeligt at få børn i et land, der er så meget i nød som Niger. Men måske er det vores hang til at ville arrangere alt og føle sig sikker, der er mærkelig.

Niger er et meget anderledes land i forhold til Danmark, og jeg må sige, at jeg fik lidt af et kulturchok. Men det var en stor oplevelse, og selv om det var svært for mig at være i Niger, har det lært mig noget om den verden, vi lever i. Nogle vigtige erfaringer jeg aldrig glemmer.

- Simon Hansen.

Burkina Faso's bomuld

- af Laura Katholm Olsen, elev på Mellerup Efterskole nordøst for Randers
- fodnoter af Jørgen Olsen.
- Artiklen er oprindelig skrevet med henblik på offentliggørelse i **Burkina Kontakt**, som udgives af Venskabsforeningen Danmark – Burkina Faso. Med tilladelse fra forfatteren og fra venskabsforeningen gengives den også i Projekt & Kultur:

I anledning af at jeg netop har haft et projekt om præcis det, der står i overskriften, har jeg fået æren af at skrive en artikel i dette blad. Af selveste Thyge Christensen¹. Vi sad foran hver vores computer hjemme hos ham og arbejdede med mit projekt, da han tilbød det. Jeg skulle bare skrive en sammenfatning af den viden, jeg ville erhverve mig løbet af OSO-ugen, som den hedder (Obligatorisk Selvvalgt Opgave). Det var for øvrigt en meget udbytterig kilde, jeg havde fundet mig i Thyge. Ellers har jeg informationer fra min far, Anette Sonne² og Internettet.

Burkina Faso er Afrikas største bomuldsproducent og 60 % af landets eksport er bomuld. Det lyder flot, men desværre får det vestafrikanske land ikke lov at spille en større rolle på det internationale bomuldsmarked. Når der er en overproduktion, går det allermest ud over lande som Burkina, da prisen bliver presset i bund og gør fattigdommen endnu større for de pågældende bønder.

USA's producenter skal derimod nok klare sig, med den enorme landbrugsstøtte de får. 1 million i danske kroner bliver det årligt til pr. producent.

¹ forfatter, stifter af Venskabsforeningen Danmark – Burkina Faso, har besøgt Burkina Faso over 50 gange og skrevet en række bøger om landet – desuden bl.a. klunser i Emmaus 1967-71.

² aktiv i flere Vestafrika-organisationer, ikke mindst International Kontakt.

Det gør også, at de kan sænke prisen og udkonkurrere de fattige lande.

De amerikanske bønder er helt afhængige af støtten. Det er de vestafrikanske i princippet også, men de har bare af at klare sig uden, staten har ikke råd.

Men staten har kæmpet for at fremme bomuldsproduktionen betydeligt i landet og det med succes. Fra 96/97 til 06/07 er den firdoblet, nemlig fra 200.000 til 800.000 tons. Det betyder ikke, at livet er nemt for bomuldsbønderne. Hverdagen er en kamp for at kunne spise sig mæt, holde sig rask, få børnene i skole osv.

De fleste får rabat på kunstgødning og sprøjtemidler via et statsejet firma kaldet Sofitex. Selv om midlerne fremmer produktionen, er der en del ulemper ved dem. Hvert år sker der dødsfald p. g. a. forkert brug. Eksempler er, at de tomme flasker bliver brugt til drikkeflasker, og at der doseres forkert ved dyrkningen. Ikke så underligt at disse fejl sker, da ca. ¾ er analfabeter og ikke kan læse brugsanvisningen.

Jorden skades mere og mere af den kunstige dyrkning. Nogen mener, at man bør satse på økologisk dyrkning, før det er for sent, selv om det vil blive en stor omvæltning. Man kunne markedsføre håndplukket, økologisk stof af meget fin kvalitet. Man kunne oprette tøjfabrikker og gerne med lidt starthjælp udefra.

Lige netop det med den manglende industri er et stort problem, da det holder landet nede i fattigdom. 98 % af bomulden ryger ud af landet uforarbejdet.

Der er ingen tvivl om, at USA kan gøre livsvilkårene bedre for disse mennesker, hvis de vil. Det bedste ville være at afskaffe landbrugsstøtten til deres bomuldsbønder helt og sænke produktionen. Dette kunne aftales ved et WTO³-møde. USA skal nok klare sig. Under en halv procent af landets eksport er bomuld.

³ Verdenshandelsorganisationen.

Verdenshandelsorganisationen imod de amerikanske støtteordninger til bomuldsproducenterne

- *Denne artikel er dateret den 21. oktober og fundet hos Tjenesten for Nyheder og Humanitære Analyser under De Forenede Nationers Kontor for Koordinering af Humanitære Anliggender. Tjenesten hedder i daglig tale IRIN*
- *oversat fra fransk af Birgit Vanghaug*
- *fodnote af Jørgen Olsen.*

Ouagadougou, 17. okt. (IRIN): De ansvarlige for bomuldsindustrien i det land, der eksporterer mest bomuld fra Vestafrika, udtrykker deres glæde over kendelsen fra Verdenshandelsorganisationen (WTO), som anser støtteordningerne til bomuldsproducenterne fra den amerikanske regering som en hæmsko for fri handel.

"Jeg håber, at situationen her vil bedres", erklærede François Traoré, formand for Foreningen for Afrikanske Bomuldsproducenter. "I det mindste udtrykker denne kendelse sandheden om de fremgangsmåder, der går imod Afrikas interesser".

I følge Traoré, som også er formand for den nationale forening af bomuldsproducenter i Burkina Faso, vil WTO og det internationale samfund nu kunne tvinge USA til at bøje sig for denne beslutning.

"Støtteordningerne forhindrer os i at leve", bekræfter Traoré. "Hvis der ingenting bliver gjort, vil man kunne konkludere, at ingen ønsker, at vi udvikler os".

WTO's kendelse faldt d. 15. okt., hvorpå WTO lod vide, at støtteordningerne og lånegarantierne for eksport, som USA giver de amerikanske bomuldsproducenter, ikke respekterer verdensorganisationens direktiver. Disse støtteordninger var blevet indstiftet af Farm Bill¹ i 2002, men allerede i 2005 havde WTO givet udtryk for sin modstand mod at bibeholde denne ordning.

For udviklingslandene og de internationale organisationer, der kæmper mod fattigdom, får disse støtteordninger bomuldspriserne til at falde, og de små producenter i de fattige lande, har svært ved at klare konkurrencen på de internationale markeder.

WTO's afgørelse åbner muligheden for handelssanktioner på flere milliarder dollars, som USA vil blive pålagt af Brasilien, en anden storproducent af bomuld, som har anklaget den amerikanske regering.

I følge de brasilianske myndigheder har USA i perioden august 1999 til juli 2003 udbetalt 12,5 milliarder dollars i støtteordninger og har derved fastholdt sin position som den næststørste eksportør af bomuld i verden; Kina er nr. 1 og Brasilien nr. 5.

I henhold til Raymond Offenheiser, præsident for Oxfam America, vil den nye Farm Bill, som den amerikanske kongres planlægger at udarbejde, sikkert ikke ændre væsentligt på de amerikanske støtteordninger.

¹ langsigtet program for USA's landbrug.

Bomuld i Burkina Faso
(foto: Jørn Kirkegaard)

"Det vil være skæbnesvangert for de millioner af mennesker i udviklingslandene, hvis overlevelse dagligt er truet på grund af de amerikanske støtteordninger", har Offenheiser erklæret.

I Burkina Faso er myndighederne ikke særlig optimistiske med hensyn til den nære fremtid for bomuldens eksportveje. "Vi håber, at de amerikanske ledere vil føle sig ilde tilpas over at der konstant peges fingre ad dem, og at der omsider bliver gjort noget for at WTO's afgørelse bliver respekteret. Men problemet kan ligge i den amerikanske kongres, der er udsat for stærkt pres fra lobbyen i den amerikanske bomuldsindustri", sagde Seriba Ouattara, generaldirektør for handelskammeret.

Under sit besøg i Burkina Faso, den 15. oktober, bad den brasilianske præsident Luiz Lula Da Silva WTO om at give sin støtte til Burkina Faso, Benin, Tchad og Mali, de lande som danner den afrikanske gruppe C4, som har sat støtteordningerne til de amerikanske bomuldsproducenter til debat. "Vi bør samarbejde for at beskytte vores bønder og hjælpe dem med at være konkurrencedygtige på det internationale marked", understregede præsident Da Silva.

Under en videokonference i oktober 2006 med repræsentanterne fra den amerikanske kongres, understregede Burkina Fasos præsident, Blaise Compaoré, bomuldens vigtige rolle for mindske af fattigdommen i C4-landene. I følge hans regerings vurderinger, lever mere end halvdelen af befolkningen direkte eller indirekte af bomuldsindtægterne.

I Vest- og Centralafrika lever ca. 20 millioner mennesker, fortrinsvis småbønder, af indtægter fra bomulden.

Oxfam bekræfter, for sin del, at bomuldsproducenterne syd for Sahara har tabt 450 millioner dollars siden 2004, og at de 20 millioner mennesker, der lever af indtægten fra dette produkt, er blevet fattigere, selv om de har øget produktionen.

Stadig ifølge Oxfam vil en afskaffelse af de amerikanske støtteordninger medføre en forøgelse på fra 6 til 14 pct. af prisen for bomulden, og for de afrikanske bomuldsproducerende landes vedkommende vil dette medføre en stigning på fra 2,3 til 5,7 pct. af den enkelte husholdnings købekraft.

WWW.AFRO-ART.DK - MODERNE AFRIKANSK KUNST

- af Frede Hansen
- fodnoter af Jørgen Olsen.

Afrikansk Kunstgalleri

Nordjylland og Afrika får et nyt galleri:
www.afro-art.dk – et web-galleri med ca. 100 malerier og lidt keramik.

Ideen bag galleriet er, at “trade is better than aid to fight against poverty in Africa.”¹

Men når det ikke er landbrugsvarer eller andet, men netop kunst, jeg kaster mig over som den, der har etableret det ny galleri, så er det fordi, jeg har en vis forstand på kunst.

Min interesse for netop afrikansk kunst opstod, da jeg i 2001 ved et tilfælde mødte keramikeren Bruno Sserunkuuma på Makerere University i Kampala². Jeg havde da været i Uganda nogle gange og undret mig over, at næsten al keramik i Uganda var uglaseret og altså teknisk set på et lavt niveau. Sserunkuumas keramik var ikke kun glaseret, men dekoreret med fantastiske motiver, der ikke lod nogen i tvivl om, at her var tale om kunst, som forenede høj kvalitet med afrikansk design.

Eksempel på Sserunkuumas keramikunst.

Jeg var så betaget af keramikken, at jeg spontant sagde til Bruno Sserunkuuma, at jeg ville arrangere en kunstudstilling med ham som hovedudstiller i Danmark. Og det lykkedes! I oktober 2003 slog Dronninglund Kunstcenter dørene op for en ugandisk kunstudstilling.

Takket være et legat fra Danidas Oplysningsbevilling har jeg siden været i stand til at besøge kunstnere i Uganda og dygtiggøre mig inden for området.

Selv om malerkunsten er relativ ung i Afrika, så er kvaliteten i top. Det har i høj grad været europæere, der har villet lære afrikanerne at male, men europæerne har opmuntret afrikanerne til at holde fast i det afrikanske, selv om teknikken var ny.

Margaret Trowell, der startede ”School of fine and industrial Art”³ i Kampala for ca. 50 år siden, opmuntrede således ugandiske kunstnere til at overføre fortællingen til lærredet. Og det gælder for både Sserunkuumas keramik og mange kunstmalere, at de fortæller en historie på leret eller lærredet.

Men det er en fortælling med anonyme personer. I vores individualistiske kultur har vi tidligere brugt maleriet til at afbilde enkeltindivider – det gør de rige og kendte fortsat: Statsministre og medlemmer af kongehuset bliver afbildet af dygtige kunstnere. I Afrika er man kollektive væsener og ikke individualister – så mennesker i kunsten repræsenterer ”kvinder”, ”mænd”, ”landsbyboere” eller ”medlemmer af en bestemt stamme”.

Når jeg her skal fortælle noget om afrikansk kunst, så er jeg nødt til at forenkle virkeligheden. For virkeligheden er naturligvis mangfoldig. Og en meget anerkendt kunstner som Serge Aubert Martial fra Senegal maler helt abstrakte billeder.

¹ Handel er bedre end bistand til at bekæmpe Afrikas fattigdom.

² Ugandas hovedstad.

³ Skolen for fin og industriel kunst.

"Årlig tilbagevenden nr. 2" af Serge Aubert Martial, Congo/Senegal.

De fleste af galleriets billeder kan man kun se på Internettet, men keramikken af Bruno Sserunkuuma fra Uganda og ca. 15 malerier vil i den kommende tid blive udstillet forskellige steder i Nordjylland.

Der afholdes fernisering og reception i anledning af galleriets åbning lørdag den 1. december kl. 11 på Brønderslev Bibliotek. Inden da har der dog været en lille generalprøve i Nibe. Til januar vil udstillingen kunne ses i Kulturhuset i Hjøllerup, og efter påske kan den ses i Merkur Bank på Bispensgade i Aalborg.

Banana Mama af Sam Kimemia fra Kenya.

Den moderne kunst i Afrika er næsten kun kommet over fødselsprocessen. Det giver en masse ungdommelig kraft og dynamik. Jeg er overbevist om, at man om 100 år vil se på mange af nutidens afrikanske kunstnere som man i Danmark ser på Skagens-malerne.

Jeg er glad for at kunne præsentere et bredt udvalg af kunstnere – fra Uganda, Nigeria, Tanzania, Kenya og Senegal. På hjemmesiden www.afro-art.dk kan man altid læse, hvor der aktuelt er en lille udstilling.

Tag på kunstske i Uganda

I august 2008 tilbyder jeg en måned på kunstske i Uganda i samarbejde med en af kunstnerne, Maria Kasule Kizito. Skolen er nyopført og ligger mellem Kampala og Entebbe. Det er nogle af Ugandas dygtigste kunstdere, som skal undervise på skolen – de underviser alle på universitetet i Kampala.

Det koster 21.000 kr. at blive elev i en måned. Prisen dækker rejse, ophold, undervisning, en safaritur, galleribesøg og spising på restauranter i Kampala. Man skal selv betale sine materialer. Der stilles ikke krav om særlige forudsætninger.

I november 2008 arrangerer jeg en studietur til Uganda under overskriften

Uganda – et u-land, men hvorfor?

Begge ture beskrives på hjemmesiden www.uganda.dk

Frede Hansen,
Thorup Hedevej 3
9330 Dronninglund
tlf. 98 85 71 88
mobil 28 81 57 73
helleogfrede@post.tele.dk

www.fredehansen.dk
www.uganda.dk
www.afro-art.dk

Hvorfor er det så svært for Afrika?

- Anmeldelse af Isabelle Grignon

Der er kommet fokus på Afrika gennem de sidste par år og nye bøger fylder efterhånden godt ud på hylderne. Her en bog hvis titel ikke kan undgå at vække opsigt:

Klaus Winkels bog stiller det spørgsmål, som mange menige mennesker også stiller: **”Hvorfor er det så svært for Afrika?”** Den slags spørgsmål går forskere som regel udenom.

Men Klaus Winkel er ikke forsker, understreger han. Efter i 38 år at have arbejdet for Danida og beskæftiget sig især med Afrikas udvikling, har han længe følt trang til at se nærmere på årsagerne til Afrikas svære udvikling. I bogen tager han fat og forsøger sig med nogle svar. Bogen giver et overblik over de mange faktorer – fysiske, klimatiske, historiske, kulturelle og sociale, som må formodes at spille ind. Bogens hovedpointe er, at der er rigtig mange grunde til, at netop tropisk Afrika i den grad halter bagefter resten af verden. De enkle forklaringer slår ikke til.

Bogen er opdelt i 3 hovedafsnit: I første afsnit fremstilles hovedlinierne i Afrikas historie, helt tilbage til menneskets opståen, de tidlige statsdannelser, og grundene til, at de blev lette ofre for europæernes slavejagt og senere kolonisering. I andet afsnit får man en grundig gennemgang af de naturgivne forhold, fra de store forekomster af olie og mineraler (og hvorfor de stort set kun har bragt ulykke med sig) til det vanskelige afrikanske landbrug, som stadig er eksistensgrundlaget for det store flertal. Klimaet får også en stor del af ansvaret for, at tropisk Afrika bærer på verdens tungeste sygdomsbyrde – en byrde som er blevet næsten ubærlig med udbredelsen af hiv/aids.

I bogens sidste og største afsnit redegøres for de samfundsmæssige forhold. Her gør forfatteren et dristigt forsøg på at indkredse afrikanske adfærdstræk og kulturtræk, som kunne være med til at forklare nogle af problemerne.

Forfatteren formår at udtrykke iagttagelser og synspunkter uden at blive fordømmende eller henfalde til det stereotype. At Afrikas udvikling ofte er blevet fremmet (og målt) ud fra Vestens kriterier og forestillinger om hvad der er godt for Afrika, og ikke ud fra Afrikas egen selvforståelse, ligger bag ved den fremstilling, vi præsenteres for, som en omstændighed der ikke bør overses. Der er spændende og nuancerede afsnit om samfundenes opbygning og om organisationskulturen i Afrika. Afsnittene om svage stater, om tyranni og demokrati og om korruption er også fint skruet sammen.

Bogen er spækket med oplysninger og med henvisninger. Den er en værdifuld håndsrækning til alle dem, der gerne vil forstå, hvad der foregår i Afrika, og som med bekymring følger udviklingen.

- Jeg mødte Klaus Winkel og spurgte ham, hvor han havde fået sit engagement i u-landsarbejdet fra. Han svarede, at noglepersonen havde været Abbé Pierre, som han havde været til foredrag med i København tilbage i 1959.

Klaus Winkel:
”Hvorfor er det så svært for Afrika?”
236 sider, illustreret, 280 kr.
Geografforlaget og Mellemlfolkeligt Samvirke, 2007.

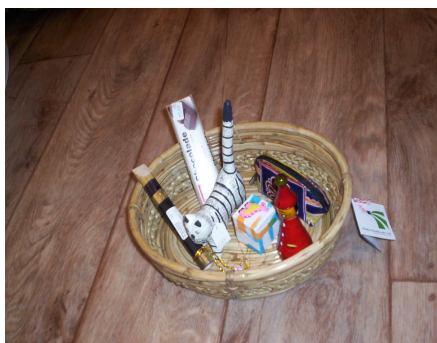
BAZAREN – det 14. år

Hermed følger det traditionelle juleindlæg fra Fair Trade Butik Bazaren, Guldsmedgade 8a i Århus. Det går rigtig godt med vores butik – med stigende salg og heldigvis en del, der vil give en hånd med.

Vi sælger stadig mange af de gode, kendte varer som f.eks. rørkurvene, keramikken og papirvarerne fra Bangladesh, de lækre fødevarer - som f.eks. kaffe, te, honning, marmelade og chokolade - trommerne, fløjterne, trælegetøjet, de mange spændende smykker og den fine julepynt.

Men der kommer også hele tiden nye varer, da der jævnligt bliver godkendt nye Fair Trade importører. I løbet af det seneste år er vi begyndt at handle med Pernille Bülow, der har specialiseret sig i fine smykker produceret af ghanesiske kvinder, og Global Trade, der sælger smukke, håndflettede kurve (Bolga-baskets) fra det nordlige Ghana. Desuden er vi lige begyndt at samarbejde med Alpaca Export, hvorfra vi får flot kunsthåndværk, bl.a. huer og tørklæder, fremstillet af alpaca-uld.

Rigtig mange køber julekort i Bazaren, og der er også mange, der køber kalendergaver. Hvert år laver vi en udstilling bestående af 24 kurve med eksempler på, hvad man kan bruge. Her er nogle muligheder:

Kat fra Bangladesh, f.eks. til ringe – 25 kr.
 Fløjte fra Bangladesh – 10 kr.
 Lille æske fra Bangladesh – 10 kr.
 Pung fra Indien – 36 kr.
 Chokolade, 45 g. – 10 kr.
 Blyantspidser-mand fra Indien – 25 kr.

Vi har i det seneste år har vi været så heldige, at en elev fra Århus Købmandsskole, Minna, har fået lov til at gennemføre sin uddannelse hos os.

Det betyder meget for stabiliteten i butikken, at der foruden Mona og mig på halv tid er yderligere en person på fuld tid. Alle de frivillige er naturligvis også helt uundværlige, men der kan let være perioder, hvor mange er forhindret i at komme så meget.

I ugen før efterårsferien holdt Bazaren lukket, da vi fik lagt nyt gulv i butikken. Det var et ret stort arbejde at få flyttet alle tingene, men arbejdet blev rigeligt belønnet med det flotte resultat.

Vi er meget glade for at være med i Fair Trade Danmark og al den hjælp, vi får derfra. Der er bl.a. lige begyndt at udkomme et nyt Fair Trade magasin, som kan hentes i ens lokale Fair Trade butik eller shop in shop (Fair Trade hjørne i en anden butik).

Til nytår udløber det nuværende projekt, hvor Udenrigsministeriet har støttet Fair Trade Danmark med 5 mill. kr. Vi har indsendt en ansøgning på et nyt projekt, og håber meget, det bliver gennemført, så vores sekretariat kan fortsætte med at udvikle Fair Trade arbejdet i Danmark. Du kan læse mere på www.fairtrade.dk.

- Hanne Jakobsen, Fair Trade Butik Bazaren.

Returneres ved varig adresseændring

afsender: Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden.

